

Invigning av Tarmsviktscentrum, TSC, på Sahlgrenska sjukhuset i Göteborg den 27 februari 2019

Centrumchef Jan Brun hälsade 80-talet åhörare välkomna till denna dag då ett centrum för barn och vuxna med tarmsvikt invigs. Detta centrum är inte bara viktigt för patienter med tarmsvikt utan det blir också ett centrum för forskning, vilket i sin tur gör att fler läkare blir intresserade och vill arbeta här. Förhoppningen är att de med tarmsvikt ute i landet remitteras hit.

Barn med tarmsvikt kan få allvarliga komplikationer om det inte får rätt behandling. Barn gastroenterolog Nils Ekvall berättade hur viktigt det är att följa dessa barn med kontroller även av andra organ. Barnets väg in i puberteten följs noga och även hur barnet utvecklas psykosocialt upp till vuxen ålder.

Vår förbundsordförande Bo Karlsson hade en föredragning om att leva med tarmsvikt, som han har gjort sen 60-talet. Han har under åren upplevt att många sjukhus inte har tillräcklig kompetens. Inför Världsstomidagen 2016 hade ILCO en artikel av där Bo Karlsson bl.a. tog upp att denna patientgrupp är en socialt utsatt grupp inom främst inflammatoriska tarmsjukdomar. Trots att det är en liten patientgrupp är vården inte koncentrerad till ett antal specialistkliniker utan utspridd. Där skiljer sig svensk sjukvård från andra länder då det inte finns ett välfungerat system för behandling av tarmsvikt mer än ett fåtal platser i bl.a. Göteborg. Därför känns det nu väldigt angeläget att informationen om TSC når ut till tarmsviktpatienter i landet, att de får en remiss skriven till detta centrum. TSC ska vara en självklar del i vården av dessa patienter. Med dagens nya mediciner kunna bo kvar i hemmet och sköta sig själv med dropp, istället för att vara inlagd på sjukhus, är att föredra för alla.

Det var också en föreläsning om mat och näring vid tarmsvikt av Maria Bengtsson och Anna Bjerklund. Även om en patient har mycket kort tarm eller svårt att äta så är det viktigt med så bra kosthållning som möjligt. Det kan dietisterna på TSC hjälpa till med. De mäter bland annat hur mycket tarmen kan ta upp av näring och individanpassar kosthållningen därefter.

Ingvar Bosaeus, klinisk nutrition, talade om då och nu. På 50-talet dog patienten, på 60-talet infördes central venkateter, CVK, för att ge näringstillförsel. 70-tal kom med parental nutrition, vätska och näring ges intravenöst, i hemmet. I dag sköts de flesta av dessa patienter hemma. Det finns många olika anledningar till tarmsvikt men inflammatoriska tarmsjukdomar, IBD, är mest.

För framtidens vård sker samarbete nationellt och internationellt. Framtida mål för detta centrum är naturligtvis att förbättra vård och livskvalitet för patienten, sprida information om TSC:s verksamhet och unika breda kompetens och att utgöra nationellt kompetenscenter för tarmsvikt.

Mattias Block är kolorektalkirurg och berättade om deras viktiga roll när det kommer till operation med bland annat öppen buk. Där är det verkligen teamwork då operationerna tar mycket lång tid.

Föredragningslistan avslutades med att transplantationskirurg Gustaf Herenius höll ett föredrag om tarmtransplantation - 20 års erfarenhet på Sahlgrenska Universitetssjukhuset. Åren 1998-2007 gjordes 13 tarmtransplantationer och åren 2008-2018 gjordes 18, varav ca 70% är remitterade patienter. Den största delen som transplanteras är barn.

ILCO Västra Götaland var på plats med informationsbroschyrer och rollupps. En av våra medlemmar, Sari Kron, fanns på plats och informerade om bland annat vår barnverksamhet.

En intressant förmiddag var till ända och centrumchef Jan Brun avslutade dagen.

Text: Eva Kindvall Vinkvist